

Klachtencommissie Landelijke Eenheid, Jaarverslag 2016

15 mei 2017

1. Inleiding

Op grond van artikel 67a de Politiewet 2012 is een onafhankelijke commissie belast met de behandeling van en advisering over klachten, tenzij na behandeling door de Minister, de korpschef of politiechef naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet gekomen is. Dit betekent dat een klacht eerst in een informele fase door de politieorganisatie wordt behandeld. Dit geschiedt door een klachtbehandelaar. De klachtbehandelaar voert (bemiddelings)-gesprekken en probeert zo te komen tot een voor de klager bevredigende oplossing. De politie heeft de laatste jaren sterk geïnvesteerd in het verbeteren van die informele behandeling van klachten. Dit is in de lijn met andere overheidsinstanties en met de wens van de Nationale ombudsman. Dat heeft ertoe geleid dat het merendeel van de klachten daadwerkelijk in deze informele fase wordt afgedaan. Is de klacht niet naar tevredenheid van de klager afgehandeld dan wordt de klacht door een onafhankelijke klachtencommissie behandeld.

Andere relevante regelgeving

- Regeling klachtbehandeling politie ((Ministeriële regeling van 13 december 2012, nr. 330698).
- Uitvoeringsregeling klachtbehandeling politie 2013 (Regeling van de Korpschef 2013).
- Regeling vergoedingen commissies politie 2013 (Regeling van de Korpschef 2013).
- Huishoudelijk Reglement van de voorzitters van de klachtencommissies van de eenheden, tevens Nationale klachtencommissie 2013. Dit reglement is op 15 oktober 2013 officieel vastgesteld.

1.1. Leden

Eén van de consequenties van de Politiewet 2012 en de daarop gebaseerde regelgeving, is dat er in Nederland elf klachtencommissies zijn (een voor elke eenheid) en een Nationale klachtencommissie (bestaande uit alle voorzitters van de klachtencommissies van de eenheden). Bij de Landelijke Eenheid is sprake van één klachtencommissie.

In artikel 3 van de Regeling klachtbehandeling politie is opgenomen dat de leden van de klachtencommissie op basis van een open sollicitatieprocedure worden benoemd en ontslagen door de Korpschef, op voordracht van de politiechef. De klachtencommissie wijst uit haar midden een vaste voorzitter en een plaatsvervanger aan. Bij de samenstelling van de commissie wordt in ieder geval zorg gedragen voor de benodigde juridische deskundigheid, vaardigheden op het gebied van geschillenbeslechting of bemiddeling en kennis van het politiewerk. De leden van de commissie komen uit diverse maatschappelijke geledingen. Inmiddels is deze regeling geactualiseerd.

De leden van de klachtencommissie zijn onafhankelijk en functioneren zonder last of ruggespraak (onpartijdig en niet beïnvloedbaar). De vaste voorzitter en zijn plaatsvervanger zijn lid van de commissie en bewaken onder meer de onafhankelijkheid van de commissie. De onafhankelijkheid van de commissie zit ook in de uitstraling van de commissie naar de klager toe. De volgende zaken zijn hierbij van belang:

- leden hebben voldoende afstand tot de politie;
- er nemen ten minste drie leden deel aan de zitting;
- leden die aan de zitting deelnemen, kennen klager noch betrokken medewerker uit de persoonlijke levenssfeer.

Tabel A. 2016 leden klachtencommissie LE

functie	Naam	achtergrond	Benoemd tot	Termijn
voorzitter	Wild, dhr. A.H. de*	Rechterlijke macht	1 april 2018	eerste
plv-voorzitter	Kallen-Morren, mw. M.N.	Advocatuur	1 juli 2017	tweede
lid	Oomkes, mw. D.G.	Rechterlijke macht	1 april 2018	eerste
lid	Vroege, dhr. J.	Openbaar ministerie	1 april 2018	eerste
lid	Veenhof, dhr. G.	Openbaar bestuur	1 mei 2018	eerste
lid	Delzenne, dhr. J.J.	Politie	1 mei 2018	eerste

* De voorzitter, de heer A.H. de Wild, is op 31 augustus 2016. vanwege gezondheidsredenen teruggetreden. De plv-vz, mevrouw M.N.Kallen-Morren heeft sindsdien de voorzittersrol waargenomen.

2. Klachten en evaluatie

Het proces van klachtbehandeling begint met de eerste fase. De klachtbehandelaar neemt zo snel mogelijk contact op met de klager om de klacht te bespreken en beoordeelt en analyseert de klacht (intake). De klachtbehandelaar probeert altijd eerst om te bemiddelen tussen klager en de betreffende politiemedewerker en/of zijn leidinggevende (bemiddeling). Als klager niet tevreden is over de bemiddeling of geen bemiddeling wil, wordt de klacht formeel behandeld. Dit wordt de formele fase genoemd.

In deze fase wordt een onderzoek ingesteld naar de gedragingen waarop de klacht betrekking heeft. De politiechef laat zich daarbij adviseren door de onafhankelijke klachtencommissie. De klachtencommissie brengt advies uit op basis van het klachtonderzoek, de onderliggende stukken en de verkregen informatie tijdens de zitting. De politiechef kan dat advies in zijn beslissing al dan niet geheel of gedeeltelijk overnemen. Tevens schenkt de klachtencommissie aandacht aan de vraag in hoeverre bepaalde klachten wijzen op structurele tekortkomingen in het functioneren van de politie en aan de mogelijke maatregelen om deze tekortkomingen op te heffen.

In 2016 heeft de klachtencommissie Landelijke Eenheid hoorzittingen gehouden naar aanleiding van zeven klachten in de formele fase. De politiechef van de Landelijke Eenheid heeft zes van de zeven adviezen van de klachtencommissie Landelijke Eenheid overgenomen en is in één advies (deels) gemotiveerd afgeweken van het advies.

2.1.1. Totaaloverzicht klachten LE 2016 informele fase

Klachten en aantallen

	2016
Openstaand begin jaar	5
Ontvangen klachten	296
Totaal	301

	2016
Niet in behandeling genomen (geen klacht)	177
In behandeling	119
Afgehandeld 1e fase	105
Afgehandeld 2e fase	8
Openstaand einde jaar	8

Klachten die niet in behandeling zijn genomen betreffen voornamelijk helikopterklachten. Dit is conform de eerder afgesproken beleidslijn. Door de klacht coördinator van VIK zijn in 2016 zeven klachtdossiers doorgeleid naar de formele fase.

2.1.2 Totaaloverzicht en termijnen klachten *formele* fase

Totalen	aantal	Binnen termijn	%
Openstaand 31-12-2015	0		
Ontvangen 2016	7	7	100%
Niet in behandeling genomen [#]	0		
Afgehandeld intakefase	0		
Afgehandeld bemiddelingsfase	1		
Afgehandeld formele fase	7		
Openstaand 31-12-2016	0		

2.2. Klachtrubrieken klachten *formele* fase

Rubriek	Formeel afgehandeld				
	Gegronnd	On-gegronnd	Geen oordeel	Niet ontvankelijk	Totalen
Geweld					
Fysiek		1			
Handboeien					
Wapenstok					
Pepperspray					
Diensthond					
Vuurwapen					
Vernieling		1			
Subtotaal:					
Bevoegdheden					
Vrijheidsbeneming					
Binnentreden					
Doorzoeken		2			
Inbeslagneming		1			
Fouilleren					
Zaakwaarneming					
Identificatie (conform WID)					
Verhoor					
Staande houden		1			
Mededeling conform art. 130 WvW aanzeggen	1				
Subtotaal:					
Dienstverlening & Service					
Bereikbaarheid					
Niet of te laat komen					
Aangifte/klacht niet					
Informatieverstrekking					
Privacy schending					
Persvoorlichting					
Klachtbehandeling					
Subtotaal:					
Politieoptreden					
Geen/onvoldoende actie			1		
Onjuiste actie		2	2		
Arrestantenbehandeling					
Discriminatie					
Seksuele intimidatie					
Bejegening/houding/gedrag	1		3		

Afspraken niet nakomen					
Naam/legitimatie					
Verkeersgedrag		1	1		
Vastleggen/verantwoorden					
Deskundigheid					
Objectiviteit					
Subtotaal:					
Totale:	2	9	7		

2.3. Meest voorkomende klachtrubrieken *formele* fase

Top 3 Klachtrubrieken <i>formele</i> fase	2016
Politieoptreden	11
Bevoegdheden	5
Geweld	2

Overige punten

De commissie heeft de zeven klachten bekeken op de vraag of en in hoeverre bepaalde klachten wijzen op structurele tekortkomingen in het functioneren van de politie en aan de mogelijke maatregelen om deze tekortkomingen op te heffen. Gelet op de aard en inhoud van de zeven klachten heeft de commissie een tweetal aanbevelingen gedaan, te weten:

1. De commissie heeft de politiechef geadviseerd om aandacht te geven aan het optreden van opsporingsambtenaren buiten diensttijd. Ter toelichting: de betrokken medewerker is volgens artikel 6 van de politiewet als zodanig bevoegd zijn taken in het hele land uit te oefenen. Beleidsmatig wordt gestimuleerd dat politieambtenaren ook in hun vrije tijd optreden bij overtredingen die tot ergernissen of gevaar kunnen leiden. Echter de wijze waarop de medewerker hier invulling aan geeft (*voorkomen dat er verwarring, gevaar of betrokkenheid bij een overtreding ontstaat*) behoeft aandacht.
2. De commissie heeft als leermoment meegegeven om bevindingen naar aanleiding van een klacht in een politiemutatie vast te leggen. Ter toelichting: in de betreffende klacht heeft betrokken medewerker ruim een maand later deze bevindingen vastgelegd op het moment dat klager door betrokken medewerker voor een andere reden werd staande gehouden.